

Eiropas Komisijas Strukturālo reformu atbalsta ģenerāldirektorāts

Par veselības darbaspēka stratēģiju Latvijā

Vadības komitejas sanāksme

2023.gada 29.augusts

EY

Building a better
working world

Dienaskārtība

1. Projekta statuss un nodevumi

2. Projekta 2. nodevums:

2.1. Ārstniecības personu kartējums

2.2. Ārstniecības personu izglītības sistēmas izvērtējums

2.3. Ārstniecības personu tālākizglītības organizācijas izvērtējums

2.4. Labās starptautiskās prakses analīze

3. Projekta 3. nodevums

4. Pieņemamie lēmumi

5. Projekta noslēguma aktivitātes

Projekta statuss un nodevumi

Nodevumi	Projekta 2. nodevums "Veselības darbaspēka un apmācības sistēmas analīze, tai skaitā izstrādāts veselības nozares cilvēkresursu kartējums"	Projekta 3. nodevums "Tehnisko specifikāciju projekta izstrāde ārstniecības personu datubāzes (reģistra) modernizācijai"	Projekta 4. nodevums "Veselības darbaspēka plānošanas modeļa izstrāde veselības darbaspēka nākotnes vajadzību projektēšanai"	Projekta 5. nodevums "Rīcības plāna izstrāde ārstniecības personu apmācībai un prasmju attīstībai, tai skaitā ilgtspējīga modeļa izstrāde ārstniecības personu apmācībai un profesionālo prasmju pilnveidei un attīstībai"
Darba uzdevumi	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Veselības aprūpes formālās izglītības ietvaros apgūto vispārējo prasmju izvērtējums ▶ Ārstniecības personu tālākizglītības organizācijas analīze ▶ Ārstniecības personu skaita (profesiju un specialitāšu griezumā), izvietojuma, noslogojuma un vecuma struktūras kartējums 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Tehniskās specifikācijas izstrāde 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Politikas dialogi par ārstniecības personu pieprasījumu 5, 10 un 15 gadu periodam ▶ Ārstniecības personu pieprasījuma un piedāvājuma prognozēšana ▶ Prognozēšanas modeļa izstrāde un validēšana 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Rīcības plāns ārstniecības personu apmācībai un prasmju attīstībai ▶ Ilgtspējīga ārstniecības personu tālākizglītības modeļa izstrāde, ņemot vērā 2. nodevumā identificētās pašreizējās sistēmas stiprās un vājās puses
Termiņš	21.05.2023	21.05.2023	21.09.2023	21.09.2023
Statuss	Saskaņots ODG 17.07.2023. un iesniegts saskaņošanai Vadības komitejai	Saskaņots ODG 17.07.2023. un iesniegts saskaņošanai Vadības komitejai	Izstrādē	Izstrādē

Projekta 2. nodevums

2. nodevuma mērķis ir izvērtēt esošo ārstniecības personu nodrošinājumu un izglītības organizāciju Latvijā (ar fokusu uz ārstniecības personu tālākizglītību), lai:

Identificētu Ārstniecības un ārstniecības atbalsta personu reģistra pilnveides nepieciešamību informācijas pieejamības uzlabošanai par ārstniecības personu tālākizglītību (3.nodevums)

Esošā ārstniecības personu nodrošinājuma datus izmantotu ārstniecības personu plānošanas modeļa izstrādē (4.nodevums)

Identificētu ārstniecības personu tālākizglītības organizācijas pilnveides iespējas, uz kā pamata tiks sniegti priekšlikumi ilgtspējīga ārstniecības personu tālākizglītības modeļa ieviešanai Latvijā (5.nodevums)

Nodevuma ietvaros apzināta arī labā starptautiskā prakse, kas iekļauta starptautiskos rekomendējošos ziņojumos, starptautiskos prasmju un kompetenču ietvaros, kā arī dažādu ES valstu praksē. Starptautiskās prakses izpēte īstenota par ārstniecības personu vispārējo prasmju apguvi, tālākizglītības organizāciju, simulāciju izmantošanu tālākizglītības procesā, dažādu valstu pieeju ārstniecības personu prognozēšanai un ar to saistītajiem ārstniecības personu reģistriem.

Ārstniecības personu kartējums

Projekta "Par veselības darbaspēka stratēģiju Latvijā" ietvaros tika veikts esošā ārstniecības personu nodrošinājuma kartējums atbilstoši Ministru kabineta noteikumos Nr. 317 definētajām ĀP profesijām, pamatspecialitātēm un apakšspecialitātēm, kas nosaka ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistra izveides, papildināšanas un uzturēšanas kārtību:

- ▶ Ārstniecības personu skaita salīdzinājums ar rekomendēto ārstniecības personu skaitu 2025. gadā.
 - ▶ 2023. gada jūnija datu par Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrā reģistrētajām, sertificētajām un nodarbinātajām ĀP salīdzināšana ar Veselības ministrijas 2017. gada Konceptuālajā ziņojumā "Par veselības aprūpes sistēmas reformu" iekļautajiem datiem par 2025. gadā rekomendētajām ĀP slodzēm.
- ▶ Ārstniecības personu skaita ārsta pamatspecialitātēs salīdzinājums ar rekomendēto ārstniecības personu skaitu 2025. gadā.
 - ▶ 2023. gada jūnija datu par Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrā reģistrētajām, sertificētajām un nodarbinātajām ĀP salīdzināšana ar Veselības ministrijas 2017. gada Konceptuālajā ziņojumā "Par veselības aprūpes sistēmas reformu" iekļautajiem datiem par 2025. gadā rekomendētajām ĀP slodzēm.
- ▶ Ārstniecības personu reģistrā reģistrēto personu nodarbinātības analīze.
 - ▶ Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistra un VID datu savstarpējā analīze.
 - ▶ Personas, kuras iekļautas Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrā, kā arī ir nodarbinātas 2019.-2022.gadā.
 - ▶ VID dati par ĀP nodarbinātību 2019.-2022.gadā.
- ▶ Ārstniecības personu reģionālā izvietojuma efektivitātes izvērtējums.
- ▶ Ārstniecības personu sadalījums vecuma grupās un vidējais vecums 2023.gada jūnijā.
- ▶ Ārstniecības personu sadalījums pēc darba vietu skaita, vidējais darba vietu skaits 2022.gada maijā.
- ▶ Latvijas veselības aprūpes darbaspēka atalgojuma izvērtējums.

Ārstniecības personu kartējuma datu avoti

Analīzes primārie datu avoti ir Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrs, kā arī Valsts ieņēmumu dienesta dati par ārstniecības personu nodarbinātību, t.sk.:

1. Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistra dati 2023.gada jūnijā:

- ▶ Datu analīzē izmantoti dati par reģistrētajām, sertificētajām, nodarbinātajām ĀP, to vecumu un reģionālo piederību.

2. Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrā iekļauto ĀP, kuras saskaņā ar VID datiem bijušas nodarbinātas laika periodā no 2019.-2022.gadam - dzimums, vecums un teritorija, kurā atrodas darba devējs.

3. Valsts ieņēmumu dienesta dati:

- ▶ Par ĀP nodarbinātību pie konkrēta (anonimizēta) darba devēja nostrādātajām stundām profesijā/ pamatspecialitātē/ apakšspecialitātē un gūtajiem ikmēneša ieņēmumiem.
 - ▶ Datu analīzē izmantoti VID dati par ĀP nostrādātajām stundām mēnesī, gūtajiem ikmēneša ieņēmumiem, kā arī darba ņēmēja profesiju atbilstoši nodarbinātības veidiem pēc saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas (NACE) klasifikatora.
- ▶ Projekta ietvaros pašnodarbināto un mikrouzņēmumu ĀP dati un statistika nav iekļauta datu ierobežojumu dēļ.

Papildus tika izmantots arī Veselības ministrijas Konceptuālais ziņojums "Par veselības aprūpes sistēmas reformu" (2017) un Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālpilns 2016-2025, ko izstrādājusi Pasaules Bankas Grupa sadarbībā ar Sanigest International.

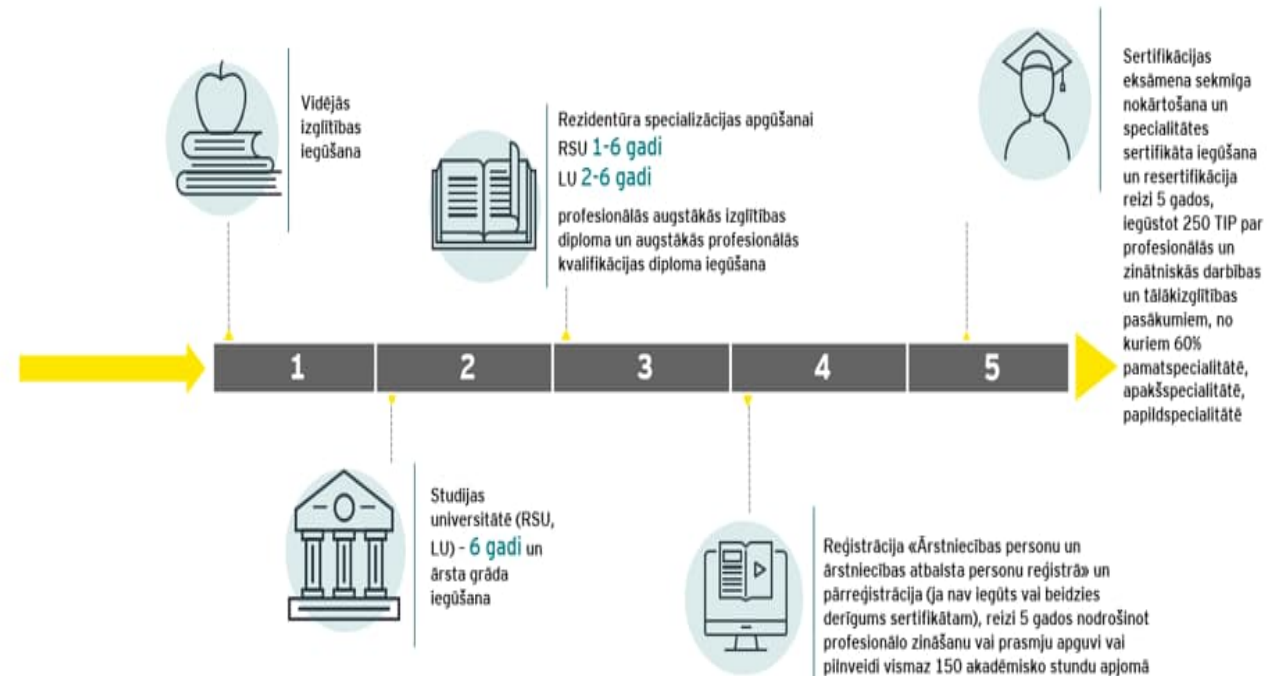
Ārstniecības personu izglītības sistēmas izvērtējums

Tika analizēta pašreizējā ārstniecības personu formālās izglītības sistēma, uzsvāru liekot uz veidiem, kā šobrīd tiek apgūtas vispārējās prasmes un kā pašreizējā vispārējo prasmju apgūšanas sistēma viscaur formālajai izglītībai un tālākizglītībai atbilst starptautiskos standartos noteiktajam saturam.

Nodevuma ietvaros tika:

- veikta ārstniecības personu formālo izglītību reglamentējošo normatīvo aktu analīze;
- apzinātas visas medicīnas izglītību nodrošinošās iestādes un tajās pieejamās studiju programmas;
- analizēti ārstniecības personu profesiju standarti;
- izstrādāti ārstniecības personu mācību ceļi, norādot secīgus izglītības posmus, kādos ir iespējams iegūt ārstniecības personas profesiju un specialitāti/ apakšspecialitāti/ papildspecialitāti;
- izvērtēts RSU programmas "Medicīna" kartējums pret ārsta profesijas standartu
- izvērtēti RSU programmas "Rezidentūra medicīnā" specialitātes programmu "Anesteziologs, reanimatologs", "Hematologs" un "Endokrinologs" studiju kursu plāni.

Ārsta speciālista mācību ceļš

Attēls Nr. 3. Ārsta speciālista mācību ceļš

Galvenie izglītības sistēmas izvērtējuma secinājumi

Ārstniecības personu izglītības sistēmas analīzē un tās salīdzināšanā ar labo starptautisko praksi konstatēts, ka:

1

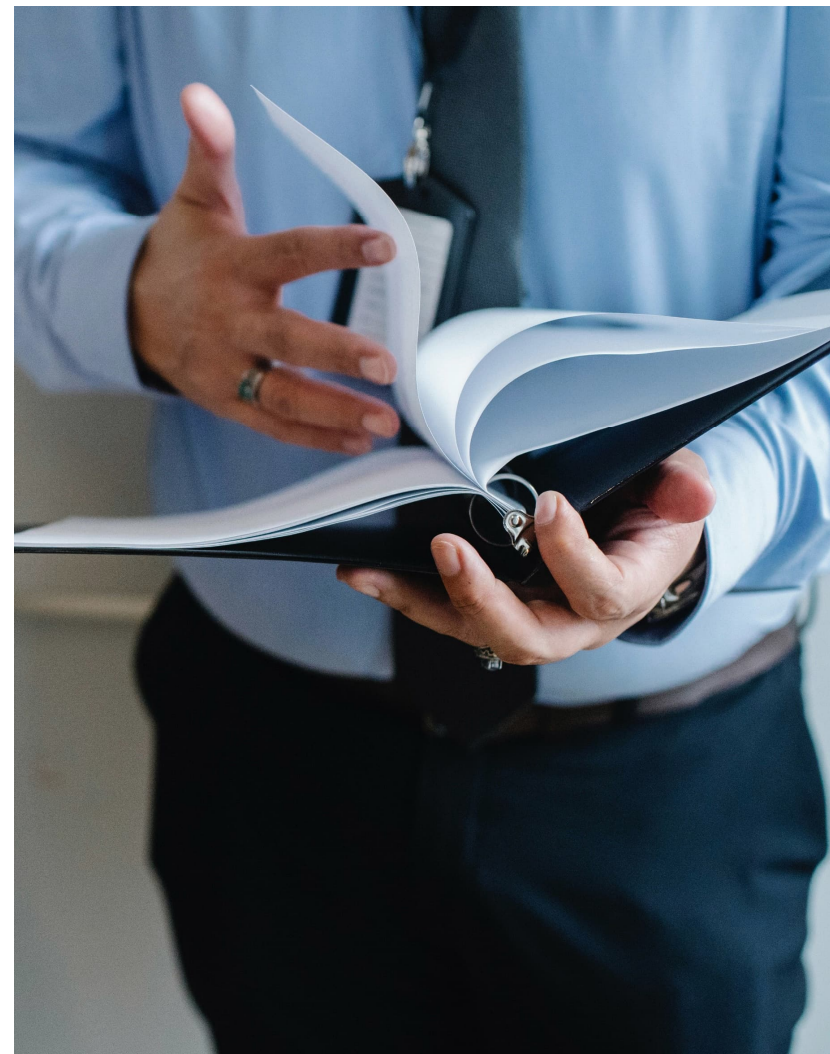
Izvērtējot vispārējo kompetenču aprakstus un tos salīdzinot ar starptautisko praksi, secināms, ka profesijas standartā "Ārsts" ir iekļauti galvenie ārstniecības personu vispārējo prasmju elementi, īpaši lielu uzsvāru liekot tieši uz komunikāciju. Vienlaikus, digitālās kompetences "Spēja pārliecinoši un droši lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas darba uzdevuma izpildē" apraksts ir vispārīgs.

2

Ārstniecības personām šobrīd formālās izglītības ietvaros nav paredzēta obligāta prasība attīstīt digitālās kompetences tādā apmērā, kā to paredz starptautiskas ārstniecības personu prasmju un kompetenču ietvarstruktūras.

3

Rezidentūrā apgūtās vispārējās prasmes nedublē un atsevišķos gadījumos pat papildina formālās izglītības ietvaros apgūtās prasmes, vienlaikus to rezidentūrā iekļautais apjoms ir mazs.

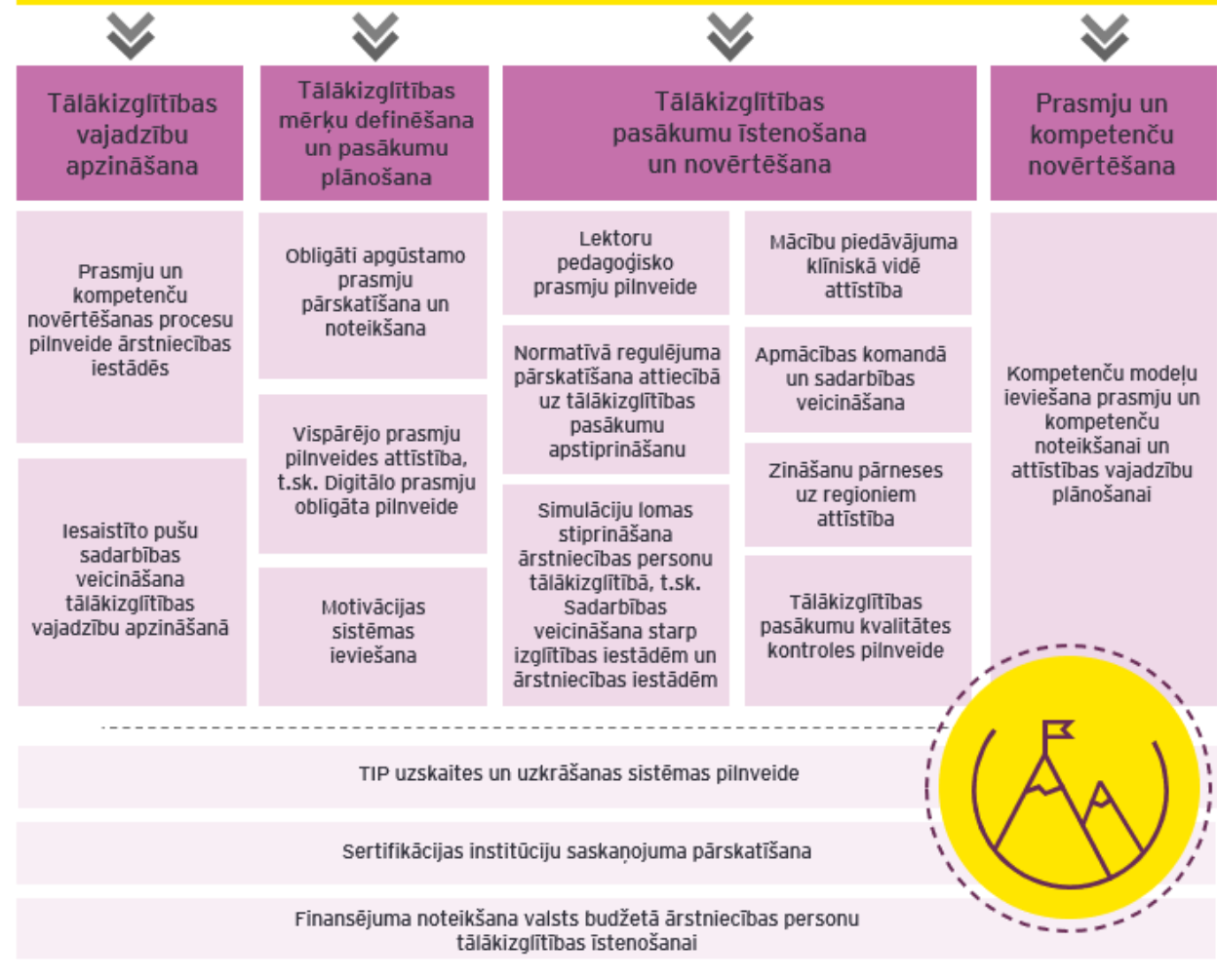
Ārstniecības personu tālākizglītības organizācijas izvērtējums

Analizēta esošā situācija kas salīdzināta ar starptautisko praksi, t.sk. starptautiskajiem standartiem, kas nosaka ietvarstruktūru ārstniecības personu tālākizglītības īstenošanā un organizēšanā. Izvērtējuma rezultātā izdarīti secinājumi par esošo tālākizglītības organizāciju un tās pilnveides iespējām, kas ir EY neatkarīgs ārējs redzējums un balstīts uz izvērtējuma ietvaros strukturēti analizēto informāciju.

Nodevuma ietvaros tika:

- veikta ārstniecības personu tālākizglītību reglamentējošo normatīvo aktu analīze;
- veikta ar ESF projekta īstenošanu saistītās dokumentācijas analīze;
- analizēta LMa un LĀPPOS iesniegtā informācija par apstiprinātajiem tālākizglītības pasākumiem un piešķirtajiem TIP;
- veiktas ekspertu daļēji strukturētas intervijas;
- īstenotas ārstniecības personu fokusa grupas;
- veikta ārstniecības personu aptauja;
- apkoptas nozares profesionālo organizāciju sniegtās atbildes uz EY sagatavotiem jautājumiem;
- veikta starptautiskās prakses izpēte.

Tālākizglītības organizācijas pilnveides aspekti

Labās starptautiskās prakses analīze

Labā starptautiskā prakse analizēta visa nodevuma ietvaros, atsevišķi izdalot trīs galvenās jomas, par kurām īstenota padziļināta analīze, kā īpaši būtiskām Latvijas nākotnes situācijai

Ārstniecības personu tālākizglītība:

- Regulējošas ietvarstruktūras
- Organizācija starptautiski
- Simulāciju izmantošana

Ārstniecības personu prognozēšanas modeļi:

- Starptautiskas rekomendācijas
- Prognozēšanas prakse starptautiski

Ārstniecības personu datubāzes:

- Starptautiskas rekomendācijas
- Datubāžu izmantošana starptautiski

Labā starptautiskā prakse, kas apzināta šī Nodevuma ietvaros, tiek ņemta vērā, izstrādājot 4. un 5. Nodevumus, kuros paredzēts izstrādāt Latvijas ārstniecības personu prognozēšanas modeļi un ilgtspējīgu ārstniecības personu tālākizglītības sistēmu. Vienlaikus starptautiskā prakse bija būtisks konteksts 3. Nodevumā, izstrādājot tehnisko specifikāciju ārstniecības personu datubāzes (reģistra) modernizācijai.

Projekta 3. nodevums

Prasību grupas:

- Kopsavilkums
- Arhitektūra (esošā- nākotnes)
- Biznesa prasības
- Funkcionālās prasības
- Nefunkcionālās, Organizatoriskās un Uzturēšanas prasības

Komentāru caurskates forma:

- Personas digitālās kartiņas prasības
- Datu migrācijas prasības un biznesa likumi

Gala versijas iesniegšana:

- Identificēt VIS un saistītajās sistēmas datu kopas izmanto ĀI/ĀR datus
- Veikto papildinājumu apstiprināšana

1. TS prasību analīze ar iesaistītajām pusēm un TS gala versijas iesniegšana

30.09.2022

2. TS gala versijas komentāru iestrāde un otrās TS gala versijas iesniegšana

22.12.2022

3. Papildu komentāru caurskatīšana, intervijas un iestrāde gala ziņojumā

Marta vidus

Saskaņota TS versija

29.08.2023

Atvērtie jautājumi, lai pabeigtu TS izstrādi:

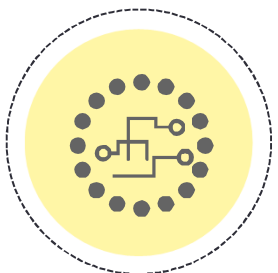
- Padziļināta VIS datu kopu analīze datu migrācijas stratēģijas definēšanai un pārejas prasībām

Izaicinājumi un kritiskie veiksmes faktori (ceļakarte)

Pārvaldība

- ▶ Projekta īstenošanai nepieciešamā pārvaldības modeļa noteikšana
- ▶ Atbildību un pienākumu sadalījums starp galvenajām iesaistītajām pusēm – VM, VI, NVD, Izglītības sektors (ministrija, universitātes), biedrības
- ▶ Konkrētu rezultātīvo rādītāju un uzdevumu iekļaušana atbildīgo iestāžu darba plānā

Tehnoloģiskie risinājumi un ietekmes uz NVD sistēmām

- ▶ Esošā reģistra dziļā integrācija VIS, e-veselības procesos un nozares darbības procesos
- ▶ Pārejas stratēģija (2-3 gadi), ieskaitot paralēlo reģistru darbināšanu
- ▶ Datu un klasifikatoru migrācijas stratēģija, migrēšanas process
- ▶ Datu uzturēšana (vēsturiskie un nākotnes dati vecais / jaunais reģistrs)

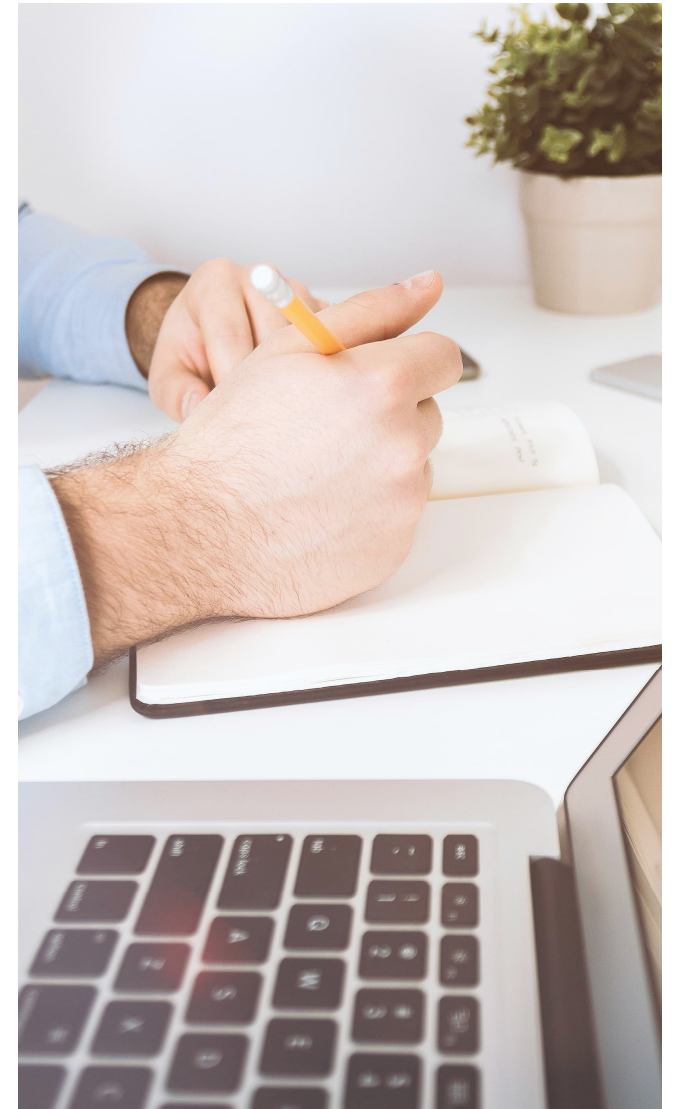
Finansēšana

- ▶ Finansējuma plāns reģistra izveidei
- ▶ Finansējuma plāns saskarņu izstrādei un izmaiņām esošajā NVD sistēmu pusē
- ▶ Paralēlās darbināšanas un uzturēšanas izmaksas
- ▶ Projekta pieteikums, izstrādes stratēģija, iepirkums
- ▶ Papildus projekta vadības, analītiķu, tehnisko speciālistu cilvēkresursu nodrošināšana NVD un VI pusē

Pieņemamie lēmumi

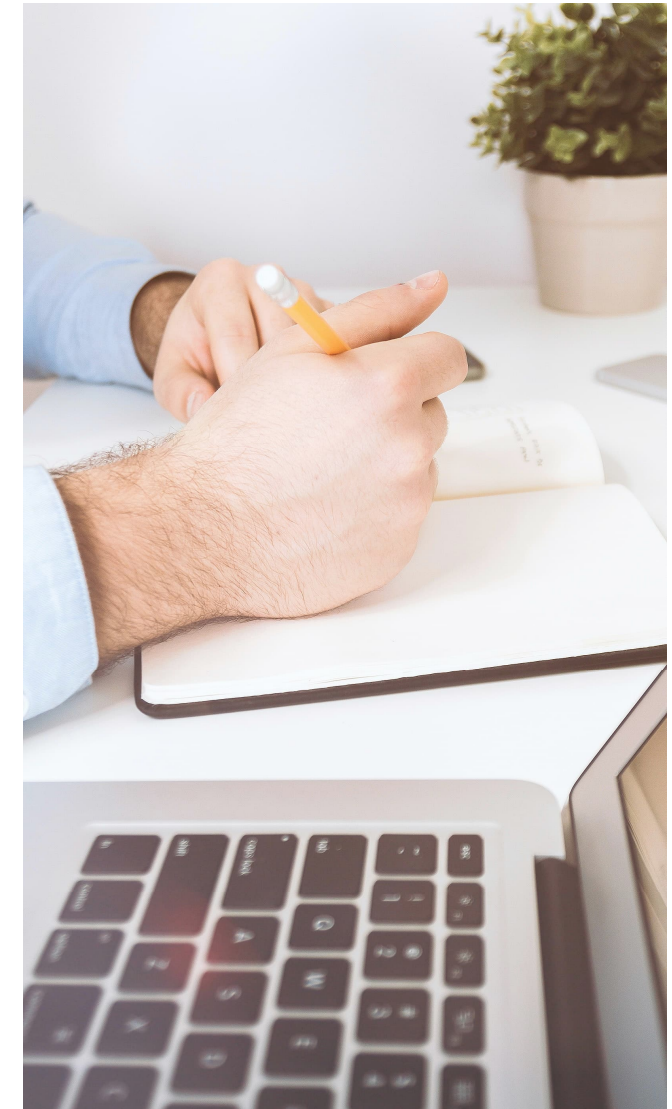
1

Par Projekta 2. un 3. nodevumu saskaņošanu

Projekta noslēguma aktivitātes

- 1 Projekta 5.nodevuma melnraksta izstrāde līdz 08.09.2023., diskusija ar iesaistītajām pusēm 11.septembra nedēļā. Ziņojuma iesniegšana EK un VM 21.septembrī.
- 2 Projekta 4.nodevuma (modeļa un ziņojuma) izstrāde līdz 21.09.2023. Modeļa validēšana ar iesaistītajām pusēm. 25.septembra vai 2.oktobra nedēļā. VM darbinieku apmācība 9.oktobra nedēļā. Nodevuma gala versijas iesniegšana 20.10.2023.
- 3 Projekta Noslēguma ziņojuma (visu iepriekšējo nodevumu kopsavilkums) izstrāde un iesniegšana EK un VM līdz 20.10.2023.

EY | Labākas darba pasaules izveide

EY mērķis ir radīt labāku darba pasauli, palīdzēt radīt ilgtermiņa vērtību klientiem, darbiniekiem un sabiedrībai un veidot uzticību kapitāla tirgiem.

Pateicoties pieejamajiem datiem un tehnoloģijām, vairāk nekā 150 valstīs strādājošās dažādās EY darba grupas nodrošina klientu uzticību un palīdz tiem augt, pārveidoties un īstenot savu uzņēmējdarbību.

EY revīzijas, konsultāciju, nodokļu, stratēģijas un darījumu, kā arī juridisko pakalpojumu darba grupas uzdod pareizos jautājumus, lai rastu jaunas atbildes uz mūsdienu pasaules sarežģītajiem jautājumiem.

EY attiecināms gan uz globālo organizāciju kopumā, gan uz vienu vai vairākām Ernst & Young Global Limited dalībfirmām, no kurām katra ir atsevišķa juridiska persona. Ernst & Young Global Limited ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību Lielbritānijā, kas nesniedz pakalpojumus klientiem. Informācija par to, kā EY vāc un izmanto personas datus, kā arī par datu aizsardzības tiesību aktos noteiktajām personas tiesībām sniegta tīmekļa vietnē ey.com/privacy. Papildu informācija par mūsu organizāciju sniegta tīmekļa vietnē ey.com.

© 2022 Ernst & Young Baltic SIA.
Visas tiesības aizsargātas.

EY ir Ernst & Young Global dalībfirma, vadošais profesionālo pakalpojumu sniedzējs Baltijā. Vairāk nekā 700 Baltijas valstīs strādājošo EY speciālistu sniedz revīzijas, konsultāciju, nodokļu, grāmatvedības, stratēģijas un darījumu, kā arī juridiskos pakalpojumus.

ey.com